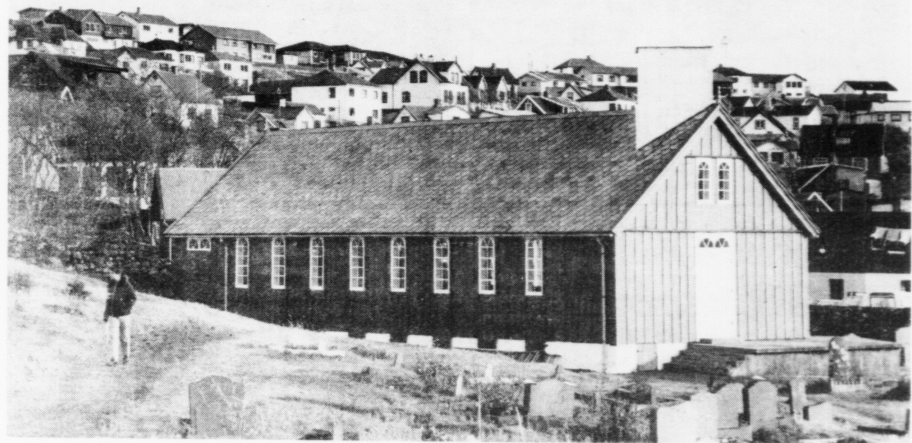

Upprunalagið til Brúðarvisuna er eitt kent, týskt kirkjulag úr 15. öld. So her er ikki hent annað enn tað, at tað er komið aftur til rottu móður sína — kirkjuna (Nótarnir eru úr Gomlum Føroyskum sálmalögum)

«I ærlige Brædefolk» er fyrstu ferð at finna í teirri kendu Túsundtals-sálmalögin. Hetta er altso ein óspiltur sálmur, og einki er at tvísta, at hann varð brúktur í kirkjuni, aðrenn feroysingar fóru upp á gólu við honum

havi hoyrt onkran annan sálm verið sungnan soleiðis í onkrari sending í Útvarpinum — eg skal ikki siga fyrri vist, at Súanna Samuelsen í Húsavík syngur? Men eg haldi, at í morgunlestrinum verður »Far veröld, farvæ« sungin við lagnum til »Í Gøtu...«

Mangun hevur helst krept tærnar, hevði hann hoyrt hetta lag í kirkjuni. Men lagið er sum sagt sálmalag — annars hevði eingin kingosangari brúkt tað.

Og her er tað at siga, at munur er á innihaldinum í Brúðarvisuni og »Í Gøtu ein dag«.

7. Hvar Guð vil, glaður fari eg

2. Hvar Guð vil, glaður fari eg,
heilt óvænugt á hvar hendi,
so vit, um munin andstætt,
í hend honni alt til endar.
Hann lofti um og sína rætt,
at hann dagin lof og ta,
og sátt meg og sjálvar

Hvar Guð vil, glaður fari eg,
og vit honni hvar tað er,
hann kræfti meg skal hava burt,
hann altir og meg byggi,
og sátt meg og sjálvar,
ti, hvar Guð vil, glaður fari eg,
og vit honni alt til endar

3. Hvar Guð vil, glaður fari eg,
og vit honni hvar tað er,
hann kræfti meg skal hava burt,
hann altir og meg byggi,
og sátt meg og sjálvar,
ti, hvar Guð vil, glaður fari eg,
og vit honni alt til endar

Visti Jákup Dahl ikki, hvat hann gjørdi

Jógvan Waagstein fekk nógvið at taka kingolag upp á fonograf og harmonisera tey til kór og kirkjubrúks. Úrslitið gjørdist nótaheftið »Gomul Føroysk Sálmalög«.

Ætlanin hjá honum var sjálvsagt, at hesi lög skuldu verða brúkt í gudstænastuni til felagssang — hetta eru gomul, føroysk kirkjulög og eiga tí sín sjálvsagda rætt í føroysku kirkjuni.

Her finna vit »Hvar Guð vil, glaður fari eg« (GFS nr. 7) við brúðarvisulagnum (sí nótdæm-ið) — fyrri fyrstu ferð harmoniserað. Einkin er at ivast í, at hann, ið sungið hevur »Hvor Gud mig fæ-er, glad jeg gaar« fyrri Waagstein, hevur brúkt hetta lagið — og at tað hevur verið brúkt í kirkjuni.

»Gomul Føroysk Sálmalög« komu út í 1931. Tá átti kirkjan ikki føroyska sálmalög, og

mangir føroyskir sálmar — uppruna- og týddir — vórðu almannakunn-gjørdir fyrri fyrstu ferð í hesum heftinum. Dæmi: Av Himni kom ein eingla-herur, Eg vil minum Harra prisa, Harra Guð titt dýra navn og æra o.a. Kanna vit eftir, siggja vit, at Jákup Dahl hevur umsett allar teir fyrstu 15 sálmarar (bert fyrstu helvt av GFS kom út í 1931). V.ø.o. báðir hava lagt heftið til rættis. Tað vil siga, at sjálvur Jákup Dahl — okkara fremsti kirkjumaður — ætlaði sálmin til Brúðarvisulag-ið!

Mundi hann ikki vita, hvat hann gjørdi? Hevði hann umsett sálmin júst til hetta lagið, um hann hevði hildið tað verið skeiðt at brúkt í kirkjuni? Neyvan.

Onkur skal hava sagt, at brúðarvisulagið hóskar ikki til ein so álvar-saman sálm. Men hvussu fegin vit kanska vilja, sleppa vit ikki uttanum, at Jákup Dahl ætlaði tað soleiðis.

Er tað føroyskt, so er tað ikki gott

Annars eru nógvið lög at finna í DDK, sum upprunaliga eru reint verðslig visulög — dansk og svensk. Onkur sarabanda kemur fyrri — sarabanda er sum kunnugt ein dans-ur!

Hann, ið lagt hevur hesi lög til rættis til kirkjubrúks, er sjálvur Thomas Laub — fremsti kirkju-tónleikari, danir hava átt.

Helst mundi hann vita, hvat hann gjørdi. Einkin slapp ósensurerað íggjøgnum nálaareygad hjá honum. Bert tað, ið var eka kirkjuligt, góðtók hann — sjálvst hesi verðslig visulög.

Og sum sagt er brúðarvisulagið ikki nær nám-ind so verðsligt.

Hin umberingin, at fólk skal ikki duga lagið, er heilt burturvið. Hevur tað verið á prenti síðani 1931, eru allir kjansir fyrri at duga tað. Vit duga ein fittan part av DDK, hóast hon kom ikki út fyrr enn í 1954. Sama er við flestu

av føroysku lögnum til Songbók Føroya Fólks.

Vit læra tey lög, vit vilja læra. Men onkursvegna er ein ógilig andstøða imóti tí sindri av føroyskum sálmalögum, vit eiga — tey eru tung, keðilig, ring at syngja, ókend og eg-veit-ikki-hvat. Har verður bara samtykt, at havi duga vit ikki. Punktum. Er tað føroyskt, er tað ikki gott.

Samstundis sum stríðst verður fyrri at haida tí føroyska úti — tí tú mást ikki koma og broyta nakað, pilka við fólkaognir hjá fólki, tað sum tey duga so væl o.s.fr. — so verður stríðst fyrri at troðka eitt av okkara fáu vælkendu føroysku lögum út og fáa eitt norskt istaðin! Jú, vælsignað — »Harra Guð, titt dýra navn og æra«!

Tá vit endiliga hava okkurt føroyskt — so út við tí. Og nú ber væl til — eingin kærir sína neyð, øll duga at syngja við.

Logikkurin?

Man tað vera tann út-lenska lústin?

Okkara sangtradición

Veit eisini, at onkur hevur at sálmalögnum hjá Hans J. Højgaard — tey skulu vera ov kvæðakend. Jú, men hvat tá? Tað er okkara sangtradición, og hana skulu vit ikki skammast yvir.

Tað er gott, at fólk fylg-ir við í tí, ið hendir innan kirkjugátt, tí apati — líkasæla — er tað ring-asta fyrri Kristindómin. Eg skilji væl, at onkur kennir seg undarliga við at »kvæða« í kirkjuni — og Fruntatáttur og Flóvin Bænadiktsson eru ikki at mæla til innan kirkjugátt.

Men eg havi roynt at visa á, at her er ein mun-ur. Og eg vóni, at fólk her-eftir kunnu syngja brúðarvisulagið við betri sam-vitsku.

Heri Eysturlið

P.S. Tann eyökenda 5-taktin í Brúðarvisuni er í kórsatsinum hjá K. Clausen javnað út til tveir punkteraðar hálvnótar, og soleiðis verður lagið

sungið í kirkjuni í dag. Her er also eingin kvæðar-ytma eftir — men vanlig sálmarytma.

h.